

The Psychology Bay

TEKST

Bjørnar Olsen

PUBLISERT 5. april 2009

The Pirate Bay tilbyr millioner av brukere filmer, programmer, plater og e-bøker. Det hele er gratis, om enn semi-kriminelt. Tenk deg en tilsvarende frihavn for psykologi. En The Psychology Bay hvor mengder av kvalitetssikret psykologisk kunnskap ligger tilgjengelig for alt helsepersonell, en sann skattkiste av et nettsted som verken ber om Visa eller PayPal. En base hvor ikke bare psykologer, men også leger, sykepleiere og andre helsearbeidere får del i de innsikter psykologisk forskning tilbyr, for så å ta den med seg inn i sin praksis.

The Psychology Bay finnes allerede. Ikke som en fantasi eller en halv-kriminell virksomhet. Nei, gjennom Helsebiblioteket har nemlig alle helsearbeidere i det ganske land allerede gratis tilgang til enorme mengder psykologisk fagstoff. Problemet er imidlertid at psykologisk kunnskap er en vare helsearbeidere – inkludert psykologer – ikke bruker, selv om de får den helt gratis. Da er psykologien mildest talt lite verdt.

Over skatteseddelen betaler vi alle som en for at helsearbeidere fritt skal kunne ta i bruk så vel medisinsk som psykologisk kunnskap. De kronene bevilgende myndigheter bruker på databaser som PubMed (verdens største database innen medisin og sykepleie) og PsycINFO (160.000 nye referanser årlig), disse kronene antar myndighetene vil kaste av seg ved at samfunnet får igjen oppdaterte og kunnskapsrike psykologer, leger og sykepleiere.

«Psykologisk kunnskap er en vare helsearbeidere – inkludert psykologer – ikke bruker, selv om de får den helt gratis»

Logikken ser da også ut til å holde vann når det gjelder medisinere og sykepleiere: Fra deres databaser lastes det ned jevnlig, og man får vel tro at i hvert fall deler av det også leses og anvendes. For samfunnet er dette trolig en god investering: Det å bestille en enslig artikkel fra *Fokus på familien* koster en hundrings. Prisen på en artikkel fra PubMed koster helt ned mot en tier. At Helsebiblioteket abonnerer på slike baser, er derfor lønnsomt: Prisen per kunnskapsenhet er lavere når vi kjøper i bulk, enn når hver enkelt av oss handler alene.

Går vi derimot til psykologisk kunnskap, er det ikke lenger lønnsomt at staten plukker opp regningen. For nesten ingen bruker PsychINFO, og da spretter prisen per nedlasting opp i 150 kroner. Da forsvinner stordriftsfordelen, og for samfunnet blir det billigere at du betaler for dine nedlastinger, selv om du som enkeltperson kommer dårligere ut. Derfor teller myndighetene nå på knapper og kroner, mens de spør: Hvorfor bruke penger på å tilgjengeliggjøre kunnskap ingen bruker? Man trenger ikke være blå russ for å se at det finnes mer vettuge investeringer enn dette.

Har ikke psykologer det samme behovet for å oppdatere seg som en indremedisiner eller anestesisykepleier? Kvalitetssikrer vi heller vår yrkesutøvelse gjennom for eksempel veiledning enn gjennom lesning? Eller er det så enkelt som at vi er så få psykologer at myndighetene aldri vil få se et antall nedlastninger som forsvarer investeringen? (Men da bør de spørre seg om ikke abonnementsavgiften de betaler, er for høy.)

Eller forteller dette oss at psykologisk kunnskap i beste fall er en reservekunnskap blant norske helsearbeidere; i verste fall at psykologien ses som overflødig når faglig skjønn og god behandling skal utøves? I så fall er konklusjonen at psykologisk kunnskap stort sett betyr nada for norsk helsevesen, ja til og med for norske psykologer. Og når noe ikke trengs, legges det ned. Slik blir det hele en mørk malstrøm som truer med å trekke den psykologiske kunnskapen ut av helsevesenet. For når helsearbeidere – psykologer inkludert – i nær fremtid ikke lenger får gratis tilgang til disse artiklene, vil psykologisk kunnskap få enda mindre betydning i norsk helsevesen. I stedet logger de seg inn på PubMed, og det medisinske hegemoniet forsterkes. For hvor mange sykepleiere, fysioterapeuter og leger tror du vil betale av egen lomme for å lese psykologi?

Heldigvis er det ikke for sent. Bruk helsepersonellnummeret ditt og logg deg på www.helsebiblioteket.no. Oppfør deg som en tenåringspirat med enorm lagringskapasitet og uendelig kunnskapshunger. Last ned all den psykologiske kunnskapen du knapt visste du trengte. Da vil kanskje både du og dine kolleger – uansett fagbakgrunn – også i fremtiden har fri tilgang til oppdatert psykologisk kunnskap. For psykologisk kunnskap har da verdi, selv når den er gratis? u

Logg deg på

Hva må du gjøre for å komme deg inn på Helsebiblioteket og deres databaser?

Først av alt trenger du ditt helsepersonellnummer. Hvis du ikke har det tilgjengelig, gå inn på hjemmesidene til *Statens autorisasjonskontor for helsepersonell* (www.safh.no). I menyen i venstre spalte står det «HPR-nummer». Klikk på denne og et nytt skjermbilde dukker opp. Her bes du om å skrive inn ditt fødselsnummer. Gjør dette, trykk på Submit query, og ditt HPR-nummer dukker opp i neste skjermbildet. Skriv ned dette nummeret – du trenger det i neste fase.

Gå så til Helsebibliotekets hjemmesider. I høyre marg finner du en boks med overskriften Logg inn. Har du ikke vært her før, trykk på bokstavene «Ny bruker» mot slutten av boksen. Følg deretter menyen som i noen få enkle steg guider deg frem til registrert bruker.

Du er nå klar til å ta i bruk Helsebiblioteket, og kan logge deg inn med brukernavn og passord. Når du har gjort dette: Trykk på databaser i menyen øverst, skroll deg ned til PsycINFO. Dette åpner i et nytt vindu når du klikker på det - og du er i gang!

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 46, nummer 4, 2009, side 378-379

TEKST

Bjørnar Olsen, Sjefredaktør